

977 On a slip of paper in Mr. Howard's copy of Hutchinson's history of Cumberland is the representation of an altar with the following note: 'found at Bewcastle near the place where two others were found last Martinmas and now (1812) in the possession of the curate' MAUGH. Videtur periisse.

DEO MARTI
COCIDIO SANCTO
AEL · VITALIANVS
D D L M

I. Maughan apud Whellan *Cumberl. and Westmorel.* p. 632 qui textum tantum a se suppletum ita exhibet: *deo Marti et Cocideo sancto Aelius Vitalianus dat dedicat lubens merito.* Unde nec versuum dispositio nec singula verba certo modo restitui possunt. Copulam ante Cocidii nomen puto errore insertam esse.

978 Bewcastle. Rep. in the bottom of a grave, servata in the churchyard at the head of a grave, set upright on the edge.

CAES RA
.....
G II AVGET XXV . .
I ICNC IR
5 V . . . PR PR

Horsley p. 270 *Cumberl.* 46 (inde Warburton vallum p. 111, 46; Nicholson et Burn 2 p. 477; Goughs Camden 3 p. 448, 515; Hutchinson *Cumberl.* 1 p. 92; Hoare Gyrald. *Cambr.* 1 tab. 6. 36 p. 129, 138; Hodgson 2, 3 p. 206; Bruce *wall ed. II* p. 322, 361).

Horsleius memor tituli urbani Statii Prisci apud Grut. 493, 1, qui iam per Camdenum (ed. VI [1607] p. 46) in Britannia notus erat (Speed eum adeo affirmaverat inventum esse ad vallum Picticum), ita fere suppleendum proposuit, ut infra feci. Fatendum tamen est apices litterarum earum, quibus constat nomen legati, non satis certas esse ad nomen probabiliter suppleendum. M. Stadius vero ille Priscus Licinius Italicus, cuius ne nomen quidem huc quadrat, ut iam constat, divorum fratrum annis p. C. 161 et 162 in Britannia legatus erat, non Hadriani. Itaque nomen legati incertum manet.

[imp(eratori)] Caes(ari) Tra[iano | Hadriano Aug(usto) | le]g(iones) II Aug(usta) et XX V(aleria) [v(ictrix) sub] Lic[i]n[i]o [P]r[isco] | leg(ato) A]u[g(usti)] pr(o) pr(aetore) [fecerunt]

979 I had this inscription at Bewcastle; the stone lies in the church, haec secunda legio a Claudio imperatore traducta plurimos annos Iscae Silurum in Wallia consererat, hanc traductam huc esse multae testantur hic Romanae inscriptiones BAINBR. (una cum n. 910). From *Bucastle church* ANON. *Beucastle*, in ecclesia vice saxi sepulchralis iacet haec vetusta inscriptio aliunde translata CAMD. Just such a sort of stone with the very same inscription upon it did I find in Naworth garden, not unlike half a gravestone, which I conclude to be the same, and suppose it to have been removed from *Beucastle* to *Naworth* by the gentleman who made the collection. *Camden* intimates that it had been brought from some other place to *Beucastle*; but for what reason he should suppose this I cannot imagine, since it is certain this has been a station and that it is not the only inscription which has been found here HORSL. In *Naworth* frustra quaesita est a reliquis.

LEG · II · AVG ·
FECIT

Bainbrigg in cod. mus. Brit. Cotton Iulius F. VI f. 304; Anonymus ibid. f. 328; Camden ed. VI (1607) p. 644 (Grut. 1178, 15; 'Cottonus' additur in ed. II); Horsley p. 270 *Cumberl.* 45 (inde Warburton vallum p. 110, 45; Nicholson et Burn 2 p. 477; Goughs Camden 3 p. 454, 459 tab. 27 fig. 7; Hoare Gyrald. *Cambr.* 1 p. 126, 133 tab. 3. 19; Hodgson 2, 3 p. 206; Bruce *wall ed. II* p. 322).

LXI. HABITANCIVM

(*Risingham*).

Accedunt *Cramlington, Chesterhope, Elsdon, Low Gosforth House, Parkhead, Throughend, Wark.*

Ut in ora insulae occidentali viae publicae trans vallum tendebant ad *Netherby* et *Bewcastle*, ita in orientali viae *Watlingstreet* a Britannis dictae, cuius inde a stationibus in comitatu Eburacensi situs (capp. XXIII—XXV) vestigia saepius iam attigimus, a Corstopito (cap. XXXIX) inter Hunnum et Cilurnum valli stationes ulterius versus septentriones conspicuum esse tramitem dudum observatum est nuperque demonstratum descriptione Maclauchlani accuratissima. Apparet igitur viam inde a vallo processisse ad *Little Whittington, Bewclay, Bingfield, Beaumont, Cowden, Tone Inn, Fourlaws, Chesterhope* vicus vel aedificia singularia ita dicta; a *Chesterhope* (ubi reperti sunt tituli aliquot n. 1009, 1013, 1018) ad *Risingham* ducit, ubi castrorum vestigia supersunt non exigua (cf. Goughs Camden 3 p. 506; Horsley p. 234, 396; Hodgson 2, 1 p. 175 ss.; Archaeol. Ael. 3, 1844 p. 150 ss.; Maclauchlan *Watlingstreet* p. 27 ss.; Bruce *wall* p. 331 ss.). Camdenus (ed. VI p. 661) nomen novicium 'antiqua Anglorum et Germanorum lingua', ut ait, Gigantum habitationem significare adnotat, ut *Risingberg* in Germania (cogitat autem de montibus *Riesengebirge* dictis puto) montem Gigantum; deinde fabellam addit de Soldano quodam qui contra deum Mogontem pugnasset, quam infra Anonymi verbis adscripsi ad titulum n. 996; idemque recte perspexit nomen loci antiquum, quod Habitancum Britanni putant fuisse, mihi Habitancium magis visum est (apud scriptores enim veteres nulla eius mentio facta est, nisi forte latet in *Evidensca* Ravennatis 5, 31 p. 434, 17), in titulo illo servatum esse, quanquam finem eius tituli non recte interpretatus est. Docere autem videtur titulus ille primam aliquando Habitancii fuisse stationem viae eius, quae a limite provinciae, qui tum erat, versus meridiem ad Eburacum et deinde Londinium ducebat; vix enim cum Hodgsona a vallo primam eam computatam esse stationem putave-

rim. Tituli tam in ipso oppidi situ quam in locis vicinis reperti castra non exigua fuisse demonstrant; praeter anaglypha enim nonnulla (apud Horsleium *Northumb.* 92, 94, 94ε) dedicationes extant dis Romanis non paucis (inter quos dea Tertiana est n. 999 fortasse ipsius loci salubritatem minus prosperam illustrans) itemque peregrinis nonnullis (deo Matuno n. 995 et deo Mogonti sive Mouno Cad... n. 996, 997) positae atque nominantur in iis imperatores (Severus et Caracalla n. 1003, 1004, 1005), legati Augusti (n. 995, 1003) et procurator (n. 1003), item numeri militares hi: cohors I Vangionum (n. 986, 987, 988 cf. n. 980, 994; n. 1002, 1003, 1007), cuius videntur fuisse etiam tribuni non pauci indicati omisso cohortis nomine (n. 982, 984, 985, 991, 992, 993, 995? 1000? 1005, 1008? 1009), et cohors IV Gallorum equitata (n. 1001), praeterea Raeti gaesati et exploratores fortasse Habitancienses (n. 1002, 1010); milites deinde varii numerorum incertorum (n. 981? 1011), item beneficiarii consularis (n. 996, 997?). Signi cohortis alicuius incertae aenei titulum dabimus infra inter instrumenti inscriptiones. Etiam sepulcrales tituli solito frequentiores ibi prodierunt (n. 1013—1026).

Titulorum auctores fere omnes ii sunt, qui huius regionis monumenta descripserunt saeculo XVI BAINBRIGG (n. 981, 985, 1001? 1007, 1008, 1017), Anonymus (n. 996, 1001?), COTTON aliique amici CAMDENI (n. 985, 986, 991, 996, 997, 999, 1001, 1005, 1007, 1008, 1009, 1017), deinde saeculo XVII Chr. HUNTER (n. 983, 991, 992), GORDON (n. 995), STUKELEY (n. 1001), WARBURTON (n. 983, 991, 992, 993, 1001, 1006), qui titulos duos servavit solus (n. 993, 1006). HORSLEIUS quattuordecim inde titulos novit (n. 985, 986, 989, 991, 992, 995, 996, 1001, 1005, 1007, 1009, 1017, 1024, 1025); paucos deinde praebuerunt BRAND (n. 994), HUTCHINSON (n. 991, 1013, 1018), CARTER (n. 995, 1001), CHARLTON